

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ БЕЗПЛАТНА ЕЖЕМЕСЕЧНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — списание за религия, философия, наука и изкуство

АБОНАМЕНТЪ: I. За България: За всички абонати църковни учреждения, свещеници, учители, частни лица и др. за година 130 лева (платими на два пжти); за 6 месеца 80 лева (платими на един пжт); за 3 месеца 50 лева (сжщо); II. За чужбина (абонаментът е само годишен и въ предплата) — 250 лева. III. Само „Църковен вестник“ — 100 лв. Само „Духовна култура“ — 40 лв. Всичко, което се отнася до „Църковен вестник“ и приурката, да се адресира до Св. Синодъ, Редакцията на „Ц. В.“.

Непомнени писма не се връщатъ. Всички парични суми да се изпращат до Св. Синодъ. Обявления, само пръвото печататъ на последнитъ страници. Плаща за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписка останала дума по 2 лева. Официалнитъ писма на църковнитъ учреждения се изпращатъ направо на администрацията; частни обявления се приематъ и езъ агенциитъ — последнитъ получаватъ 30% отстъпка

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Любовта към Родината. — † Софийский Стефанъ.
2. Сърдеченъ и скъпъ даръ — Протод. Ибришимовъ.
3. Структура на нѣмската евангелска църква и нѣмското евангелско богословие. — Д-ръ Дим. Пеневъ.
4. Злото въ човѣка. — Ст.
5. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
6. Бележки и отзиви.
7. Писма и дописки.
8. Седмиченъ прегледъ на събитията.
9. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ; II. Въ чужбина.
10. Обявления.

† Софийский Стефанъ.

Любовта към Родината.

Подиръ любовта към Бога — Твореца и Промислителя на всичко що е било и ще бжде, следва любовта към ближния, т. е. към човѣка. Плоскостта, въ която тая любовъ получава своя пръвъ реаленъ изразъ, е родината. Нѣма човѣкъ, който да е чуждъ на земята, гдето за първи пжт е видѣлъ свѣта и е станалъ органическа клѣтка въ голѣмата снага на родината, наречена народъ.

Любовта към родината или патриотизмътъ е едно отъ най-възвишенитъ и благородни явления въ човѣшката природа. Най-добритъ страници на историята сж украсени съ високитъ подвизи на патриотизма.

Въ Св. Писание добродетелитъ на патриотизма се поставятъ наредъ съ подвизитъ на вѣрвата. Най-голѣмитъ представители на ветхозаветния свѣтъ — Моисей, Иисусъ Навинъ, Самуилъ, Давидъ, Илия, Елисей, Исаия, Иеремия, Даниилъ, Ездра, Зоровавель, Неемия, братята Макавеи, Мариамъ, Девора, Естиръ, Юдитъ — сж образци на високъ и одухотворенъ патриотизмъ.

У нѣкои отъ светитъ люде пламеннитъ пориви на патриотизма били толкова силни, че тѣ били готови, отъ любовъ към своя народъ, не само да пожертвуватъ всички блага на временния жи-

вотъ, но и да бждатъ заличени отъ книгата на живота. Напримѣръ, св. ап. Павелъ казва, че е готовъ да бжде отлженъ отъ Христа само поради любовта му къмъ своя израилски родъ: „Истина говоря въ Христа, не лъжа, — свидетелствува ми моята съвѣсть чрезъ Духа Светаго, — че ми е голѣма скръбъ и непрестанна мжка на сърдце; молилъ бихъ се самъ азъ да бжда отлженъ отъ Христа за братята си, мои сродници по плътъ, които сж израилтяни, на които принадлежи усинование и слава, завети и законоположения, богослужение и обещания“. . . (Римл. 9, 1—4).

Но какъвъ по-трогателенъ, по-възвишенъ примѣръ и химнъ на любовта къмъ родината може да се намѣри въ свѣтовната литература отъ 136 псаломъ, изпѣтъ презъ сълзи при спомена за страданията и плена, далечъ отъ родния Сионъ, на чужда и враждебна земя?

„При рѣкитъ Вавилонски — тамъ седѣхме и плачехме, кога си спомняхме за Сионъ; на върбитъ, всрѣдъ Вавилонъ, окачихме нашитъ арфи. Тамъ нашитъ пленители искаха отъ насъ пѣсни, и нашитъ притѣснителни — веселие: попѣйте ни пѣсни сионски. Какъ да пѣемъ Господня пѣсенъ на чужда земя? Ако те забравя, Иерусалиме, — нека ме забрави дѣсницата ми: нека прилепне езикътъ ми о небцето ми, ако те не помня, ако не поставя Иерусалимъ начело на моето веселие“ (Пс. 136, 1-6).

Въ тѣзи безсмъртни слова ще намѣри изразена голѣмата тжга по родината всѣки истински родолюбецъ, който е ималъ нещастieto да я изгуби. Докато притежаваме това дадено ни отъ Бога съкровище — Родината, ние не чувствуваме каква Божия благодать е тя за насъ. Но когато се отдалечимъ отъ нея или когато я изгубимъ, тогава разбираме нейната стойностъ. Това чувствуваме даже, когато изгубимъ само една отъ съставкитъ и възможноститъ на нашето национално битие, наприм., държавната си независимостъ и свобода. Това нѣщо знае много добре българскиятъ народъ. Цѣли петъ вѣка той е билъ лишенъ отъ тази възможностъ, и неговата мжка по цѣлостния образъ на родината, по изгубения български Сионъ, е излѣта въ неговитъ легенди и пѣсни.

Любовта къмъ родината, т. е. къмъ едноплеменнитъ братя, не е нѣщо случайно или нѣщо изкуствено придобито въ историческия процесъ на народитъ, а е феноменъ, дълбоко присжщъ на

човѣка, като частъ отъ народния колективитетъ. Затова и Самъ Спасителтъ, Който се явилъ на земята като истински Богъ и истински човѣкъ, съ всички човѣшки свойства и стремежи, освенъ грѣховнитѣ, и Който ни е показалъ въ Своя животъ високъ примѣръ на синовно послушание (Лук. 2, 5—7), дружеска любовъ (Иоан. 11, 3:33—36), показалъ ни е и примѣръ на особена любовъ къмъ Своя народъ. Макаръ да дошелъ, за да възвести Евангелието на царството Божие на всички люде, Той преди всичко, дошелъ у *Своитѣ Си* (Иоан. 1.11), *при загубенитѣ овци отъ дома Израилевъ* (Мат. 15.24), на тѣхъ първо да възвести тайнитѣ на царството Божие, и се старалъ *да ги събере около Себе Си, както кокошка събира пилцитѣ си подъ крилетѣ* (Мат. 23, 37—39). Когато тѣ не пожелали това, не Го приели, намразили Го и искали да Го убиятъ, Той плакалъ за тѣхното заслѣпление и за очакващата ги гибелъ (Лук. 19.41-44).

Тѣй любовта къмъ родината е не само естествена привързаностъ, но и високонравствена християнска добродетель. И поради това тя носи въ себе си отражение отъ любовта ни къмъ Бога и е възплочение на любовта ни къмъ ближния.

Родината е видима страна на невидимото духовно начало, движеще къмъ творчество отдѣлнитѣ лица и цѣли народи, които въ нейнитѣ предѣли иматъ своето огнище и своя подслонъ, въ чието устройство и прогресъ тѣ виждатъ своето благо, своя животъ, успѣхъ и напредъкъ. Родината не е топография, нито митология, а, преди всичко, душа на душитѣ, които живѣятъ и действуватъ въ нея за лично и социално добруване. И колкото повече тая душа е стабилна въ устрема си за разцвѣтъ и възходъ, толкова и душитѣ, съставляващи нейния колективитетъ, сж и по-възвишени и по-съвършени. И поради това тамъ, гдето отдѣлнитѣ личности сливатъ своето „азъ“ съ името на родината си, историята е поставила за тая родина най-свѣтлия ореолъ на слава и величие и, обратно, тамъ, гдето отдѣлнитѣ личности поставятъ своитѣ динамики и болни амбиции погоре отъ родината и правятъ последната театъръ или опитно поле на тѣхнитѣ капризи и назрѣли умове, историята отбелязва нейния декадансъ и залѣзъ. Ето защо, наложително става родината да бжде така обичана, че действително за всички да бжде *надъ всичко и преди всичко*, а това значи — да бжде обичана съ жертвена любовъ всѣкога и всѣкжде.

Родината не е абстрактно понятие, нито мѣстно наречие, а творчески духъ, обединяващъ милиони души въ една душа, милиони сърдца въ едно сърдце, милиони воли въ една воля, духъ, който въ обединителния си процесъ най-първо слиза съ търнокопа на неподкупната си историческа, етническа и племенна мисль и логика до дълбокитѣ битови основи на родствения расовъ коренъ и следъ това, съ широкия мащабъ на идеализма, възлиза до върховетѣ на родствения расовъ гений, за да очертае предѣлитѣ, въ които тоя гений е сложилъ своя могщъ творчески печатъ да бжде и пребжде.

Нашата скжпа и мила родина има своя вѣченъ печатъ отъ гения на светитѣ Солунски Братя, отъ подвига на равноапостолния свети царъ Бориса и отъ златния вѣкъ на великия царъ Симеона, когато тя общопризнато бѣше отредена и благословена да бжде и пребжде класическо огнище на цѣлия славянски свѣтъ, православенъ свѣ-

тилникъ и стожеръ на всеславянско съзнание за солидарностъ и братолюбие, а сжщевременно и равновесие между дветѣ култури и цивилизации на свѣта: Римъ и Византия, които правѣха усилия да ни иматъ въ орбитата си.

Любовта къмъ родината ще ни направи свободни и независими, а заедно съ това и творчески способни да не бждемъ никога торъ на чужди ниви и живителенъ елементъ на чужди народи и племена, които сж искали и искатъ нашата духовна, а следъ това и нашата физическа смъртъ.

Нека свещениятъ апостолатъ и гений на светитѣ Солунски Братя бждатъ на вѣчни времена огнище и подслонъ на родината ни, обичана отъ насъ, следъ Бога, като най-драгоценно и съкровено наследство, което Творецътъ и дѣди и прадѣди сж ни оставили и завещали. Та и ние, като наследство на православно славянска България, да кажемъ на себе си и на свѣта, че сме били и ще бждемъ деца на великата и благословена родина, подъ небето на която, още въ днитѣ на Солунскитѣ Братя, Богъ е благословилъ да живѣе, расте и цвѣти въ християнски добродетели и човѣчно братолюбие, мжжественъ, благороденъ и великъ народъ!

Любовта къмъ нашата родина, къмъ нашия родъ, е любовъ къмъ самитѣ насъ. Нека тая любовъ никога не угаснува въ душитѣ и сърдцата ни. За благо и спасението на едноплеменнитѣ ни братя, отъ насъ не се иска такава велика жертва, каквато ап. Павелъ билъ готовъ да даде за своя родъ — лишаване отъ небето. Не. Достатъчно е, ако за нашия родъ и родина ние пожертвуваме своитѣ сили, способности, дарования, съкровища и, когато обстоятелствата налагатъ, самия си животъ.

Сърдеченъ и скжпъ даръ.

Основата на християнството е любовта — идеалтъ му пкъ е саможертвата. Любовь и саможертва съпжтствуватъ евангелската история отъ Витлеемъ до Голгота. Тѣ сж Христовото наследство за свѣта; тѣ сж учението и животътъ на Църквата; тѣ сж заветъ и идеалъ за християнина; тѣ сж красота и богатство за човѣка; тѣ сж смисльтъ на битието. Заветенъ примѣръ за това ни даде Богочовѣкътъ — Той не само просвѣти, но и изкупи! Това е законъ и за всички, които Го проповѣдватъ и следватъ — длъжни сж не само да проповѣдватъ и вѣрватъ въ Неговото име, но и да живѣятъ и творятъ за Божията слава и своето спасение. Отъ това ще се познае, че сж Христови ученици, и това ще свидетелствува, че сж братя помежду си. Само тогава ще бждатъ силни на слово, внушителни на дѣло и паметни за наследницитѣ имъ.

Поводъ за тѣзи размисли ни дава ценното и трогателно дарение въ скжпи книги на г. Георги Ст. Кандиларовъ — виденъ богословъ и дългогодишенъ учител по родната земя. Това име е отлично известно по свободнитѣ и несвободни кжтове на отечеството ни. Многобройни сж неговитѣ питомци между клира и народа у насъ. Той е свещенодействувалъ върху душитѣ на две поколения отъ учителскитѣ катедри въ Солунъ, Цариградъ и Пловдивъ. Много видни имена въ нашия църковно-общественъ животъ сж свързани съ неговата личностъ. Духовнитѣ му бразди въ тѣхнитѣ души сж дълбоки и плодоносни. Пищещиятъ тѣзи редове има рѣдката честь да се счита скромненъ неговъ ученикъ. Съ умиление и признателностъ си спом-

нямъ за неговитѣ преподавания по разни богословски предмети въ Пловдивската духовна семинария, макаръ да бѣше вече побѣлѣлъ и прегърбенъ. Това бѣха часове на свешенодействие върху нашитѣ сърца. Не преподаваше езикътъ, а говорѣше сърдцето. Не ржководѣше звѣнецътъ, а творѣше духътъ. Времето за него никога не стигаше. Центъръ бѣше не ведомостта, а бждността на ученика. Съ думи трогваше — съ примѣри привличаше! Катедрата за него бѣше амвонъ — службата пкъ жертвеникъ. Часоветѣ бѣха духъ и животъ!

Вѣренъ на себе си и миналото си, г. Кандиларовъ ни дава и другъ примѣръ на рѣдко родолюбиво и християнско съзнание и жертва. Презъ миналата есенъ той направи сърдеченъ и скжплъ даръ на Софийската духовна семинария — подари голѣмо число рѣдки и скжпи книги съ богословско съдържание на библиотеката при Семинарията. Дарението се придружава отъ следното писмо до Ректора на Семинарията:

„Позволявамъ си да Ви кажа следното Свършихъ въ Русия Олеската духовна семинария и Киевската духовна академия, съ степенъ „Кандидатъ по богословие“, отъ 1874 до 1884 уч. г., на руска синодална стипендия 2079 руски бумажни рубли, съ разни помощи 1068 рубли. и съ изплатени залпци 376 рубли, всичко съ 3523 рубли. или наши 9515 тогавашни златни лева. Сега азъ считамъ за своя длъжностъ да изплатя тойзи мой париченъ дългъ на светата наша Българска църква. За туй: подарявамъ на управляваната отъ Ваше Преосвещенство Софийска духовна семинария, отъ скжществующитѣ въ библиотеката ми съ богословско съдържание книги, споредъ приложения ми при това писмо мой описъ 120 номера по редъ, а на брой сж повече отъ 200 книги, понеже нѣколко сж по томове и части, а нѣкои сж подвързани по нѣколко заедно.

Най-смирено прося, Ваше Преосвещенство, да благословитѣ и съ архипастирско благоволение да приемете тѣзи ми книги и ги предадете въ библиотеката на управляемата отъ Васъ Софийска духовна семинария. Покорно прося Вашето светителско разрешение, да задължите учителя въ семинарията отца протодякона Георгия Ибришимовъ, мой бившъ ученикъ, да отиде дома ми тамъ, на ул. „Иванъ Асенъ II“, № 45, да приеме въпроснитѣ книги отъ сина ми Георгия, учителъ въ I-ва мжжка гимназия, и Ви ги донесе.

Съ духовно смирение и най-покорно благоговѣние прося светителскитѣ молитви на Ваше Преосвещенство, Ваше духовно въ Христѣ чадо:

Георги Стояновъ Кандиларовъ“.

Ректорътъ на Софийската духовна семинария, Негово Преосвещенство Драговитийскиятъ епископъ Харитонъ, отправи следното благодарствено писмо до дарителя:

„Изпълнявамъ приятенъ дългъ да Ви изкажа, отъ свое име и отъ името на Учителския съветъ при повѣрената ми Духовна семинария, сърдечна благодарностъ за щедрия Ви даръ на семинарската библиотека. Великолепната сбирка отъ толкова ценни и тѣй рѣлки книги, особено тия съ специално-богословско съдържание, влиза въ нашия библиотеченъ имотъ като една богата съкровищница, отъ която и преподавателитѣ на Софийската духовна семинария ще черпятъ и придобиватъ евангелска мждростъ и богословска наука, тѣй необходими въ днешнитѣ изключителни времена за градежа на една омиротворена и щастлива бжднина.

Вашиятъ благороденъ жестъ стои по-високо отъ всѣка похвада и ние го приемаме като една затрог-

ваща учителска жертва, която притежава всичкитѣ качества на превъзходна християнска постжпка, като вѣрваме убелено, че той ще бжде достойно и праведно оцененъ отъ вѣчния Сждия и Сърдцевѣдецъ и, заради богоугодния си потикъ, ще бжде удостоенъ съ спасяващата награда на вдовишката евангелска лепта.

Искаме да вѣрваме и се надяваме, че Вашето дарение ще даде изобиленъ плодъ и благодатни отръжения, било чрезъ творческото му използване за научната работа и на учащи се, било чрезъ желано подражание на свѣтлия заветъ на Вашето трогателно писмо.

Дължа да Ви съобша, че подаренитѣ отъ Васъ книги сж вече заведени въ особенъ отдѣлъ на библиотечната инвентарна книга подъ №№ отъ 5869 до 5960. Цѣлото това книжно богатство се състои отъ 173 отдѣлни книги, повечето отъ които сж подвързани въ 87 тома съ общо 82.467 страници. Предстои близкото имъ поставяне въ специаленъ шкафъ, който ще носи Вашето име и ще бжде украсенъ съ Вашия портретъ, за която целъ Ви молимъ да ни изпратите подхоляща снимка.

Като изразявамъ повторно общата ни сърдечна благодарностъ за голѣмия даръ, горешо Ви молиствувамъ отъ Христа Бога всѣко земно благополучие и всички небесни блага“.

* * *

Думитѣ, мислитѣ и чувствата на дарителното писмо отъ благодетеля сж урокъ, примѣръ и заветъ за всѣки българинъ и християнинъ, който живѣе съ вѣра въ Бога и съ любовъ къмъ родината. Отъ особено пкъ значение сж за онѣзи, които сж добили образование и достигнали положение чрезъ материалнитѣ срѣдства на Църквата и народа. Не безъ възпитателно отражение сж и върху онѣзи, които днесъ стоятъ на ученически чинъ или на студентска скамейка чрезъ честната пара на пожертвувателни институти и люде. Писмото и дарението ни разкриватъ образа и сърдцето на единъ честенъ човѣкъ, родолюбивъ българинъ, примѣренъ учителъ и вѣренъ християнинъ, който буди възхита и предизвиква подражание.

Протод. Г. Ибришимовъ.

Структура на нѣмската евангелска църква и на нѣмското евангелско богословие.

Германия е въ многостранно творческо напрежение. Обхваната отъ единъ рѣдкъ въ историята динамизъмъ, тя разпростира своитѣ постижения еднакво на бойното поле, кждето съ огънь и мечъ се чертаятъ нови принципи на законностъ и редъ въ свѣта, както и въ полето на всестранното културно възмогане. Въпрѣки войната, нѣмскитѣ културни институти въ самата Германия и по цѣлия свѣтъ работятъ съ повишена енергия, овладѣни отъ една основна особеностъ на цѣлата нѣмска общественостъ отъ последнитѣ години: *жертвуване всичко лично, себично въ името на общността на цѣлото*; преодоляване несгоди отъ всѣкакво естество съ една удивителна издръжливостъ и поемане своя дългъ предъ момента и предъ историята винаги *sub specie aeternitatis*. Това е единъ практически, екзистенциално преодолянъ индивидуализъмъ и преодолянъ релативизъмъ — особеностъ, въ която винаги лежи гаранция за крайната победа, все едно дори, кжде и какъ ще наклонятъ везнитѣ на военнитѣ успѣхи понѣкога. Най-важното, обаче, е, че за винаги е преодоляно историческото и обществено

безразличие, познатата ни топлохладност, по-убийствена отъ всѣка борба, отъ всѣки врагъ, когато или отъ нищо по-висше не се интересуваме изобщо, или пъкъ интереситѣ ни сж само словесни и моралната тжпота се закрива задъ демократични „мнозинства“ като задъ удобенъ параванъ. Поотдѣлно всѣки се чувствува призванъ да вложи усилията си въ общата съкровищница. Отъ тамъ безкрайниятъ кипещъ, сблъскване на идейни брожения, изпробване на свещени до сега принципи въ горнилото на живота — една преценка на ценноститѣ, която често е бивала зле разбираана вътре и особено вънъ, но която единствено дава оправдание и блѣсъкъ на действително вѣчнитѣ основи на живота. Въ това отношение особено тежки задачи легнаха върху нѣмското християнство, което е повикано да си даде смѣтка за своитѣ основи и за своя пжть, ако не иска да носи отговорностъ предъ вѣковетѣ за пренебрегнати скрижали, за проиграни моменти. Много белези сведочатъ, че то съ достоинство издържа пробата, и — извличайки поука отъ събитията — ще излѣзе възрастнало и укрепнало, обогатявайки всички съ опита си. Доказателство за това ни даватъ и сказки, като тази на г-на д-ръ Герстенмайеръ, изнесена на 19 дек. въ Богословския факултетъ по покана на завеждащия студентското общежитие, Н. Високопреподобие архимандритъ Николай.

Сказката си, на тема „Структура на нѣмската евангелска църква и на евангелското богословие“, г-нъ д-ръ Герстенмайеръ произнесе предъ препълненъ салонъ, въ присѣтствието на Негово Високочаговѣнство ректора на Университета, о. проф. протопр. Ст. Цанковъ, на г-да професоритѣ отъ Богосл. ф-тетъ Г. Ст. Пашевъ, прот. Хр. Димитровъ и Хр. Гяуровъ, учители отъ семинарията, чиновници отъ Св. Синодъ, вѣншни гости и на много студенти. На публиката сказчикътъ биде представенъ отъ Високопреподобния архимандритъ Николай, който нажко го обрисова като една отъ най-дейнитѣ и най-представителни личности на съвременната нѣмска църква. Заемащъ службата викарий на ржководителя на нѣмскитѣ църкви въ чужбина, д-ръ Герстенмайеръ развива многостранна просвѣтителна и социална църковна дейностъ. Поддържа жива икуменическа връзка и съ другитѣ църкви, засилвана чрезъ лични посещения и запознанства. Къмъ Българската православна църква храни особени симпатии, които не веднажъ е проявявалъ чрезъ слово и дѣло. Главно нему се дължи указваната широка подкрепа на редица млади български богослови, които, било като стипендианти направо на нѣмската църковна служба за чужбина или пъкъ на други фондации, винаги сж бивали братски подпомагани въ всѣко отношение. Въ България д-ръ Герстенмайеръ е за втори пжть. Само като израз на особена симпатия се е съгласилъ да изнесе една сказка, въпрѣки че пребивава за кжсо време и е извънредно много заетъ.

Започвайки сказката си — превеждана прекрасно отъ учителя въ Пловд. дух. семинария д-ръ К. Цицелковъ — д-ръ Герстенмайеръ първо изрази радостта си, че за пръвъ пжть му се удава да говори въ България въ едно събрание, кждето той вижда такива приятели, като известния въ цѣлия християнски свѣтъ богословъ проф. д-ръ Ст. Цанковъ и други млади богослови, познати му още отъ Германия. Следъ това изтъкна, че ще разгледа по отдѣлно устройството на църквата и устройството на научната богословска работа, засѣгайки ги исторически и въ сегашното имъ състояние.

Протестантизмътъ изниква въ борба съ папството, но не поради лошото *тогавашно* състояние на църквата, което изниквало протестъ, а главно поради принципно различие въ отношението къмъ въпроситѣ на свѣстъта и на живота. Лютеръ съвсемъ не е искалъ да основава нова църква, но той билъ вълнуванъ отъ парадивия въпросъ: „какъ стоя азъ като личностъ отговоренъ

предъ живия Богъ?“, Той чувствувалъ, че никаква сила не може да поеме посрѣдническа роля между него и Бога, и затова, следъ като дълго си дава смѣтка за произлѣзлото, едва въ 1580 год. виждаме да се прокламира отлжчването отъ Римъ, като вѣрата се основава непосредствено на авторитета на евангелието. Историята извърши следъ това своето и запълбочи различията между изникналитѣ така две вѣроизповѣдания. Създава се разклонение и въ самия протестантизмъ, който сега въ дветѣ си форми — лютеранство и калвинизъмъ, близки и все пакъ различни по устройство и по вѣрване — обхваща Германия и скандинавскитѣ страни, Белгия, Холандия, Дания, Англия и голѣма частъ отъ Франция.

Въ Германия протестантството съществувало, раздѣлено на множество национални църкви споредъ числото на нѣмскитѣ държавници. Тѣ имали своѣ самоуправление и бивали начело съ *кчяза*, който като *summus episcopus* е възглавявалъ не толкова поради политическата си сила, колкото поради първенството по честь между братята. Въпоследствие при политическото организиране на нѣмската нация се обединяватъ и църквитѣ, и днесъ при създадения единенъ Райхъ имаме една единна имперска църква, обединяваща около 44 милиона вѣрвачи. Наредъ съ тѣхъ въ чужбина има около 3 м. нѣмци отъ евангелско вѣроизповѣдание. Начело на църквата стои общодържавенъ епископъ (*Reichsbischof*) — служба, която за сега отъ 1935 г. е незаета. Въ общата управителна канцелария има отдѣление, служба за нѣмцитѣ въ чужбина, възглавявана за сега отъ познатия и въ България епископъ д-ръ Т. Хекелъ, подпомаганъ нашироко отъ викарий — самиятъ д-ръ Герстенмайеръ. Задачата на тази служба — подкрепяна отъ държавата срѣдно съ около 1 милионъ марки годишно — е да се грижи за нѣмскитѣ църкви въ чужбина, както и да поддържа икономически връзки съ другитѣ църкви, главно съ православната.

Евангелското богословие е тѣсно свързано съ живота на самата църква и съ цѣлия културенъ животъ на страната. Самото зараждане на протестантизма поставя тази дори понѣкога опасна връзка, защото той изникна на почвата на религиозно търсене, на всестраненъ религиозенъ интересъ, на научно изследване въпроситѣ на вѣрата. Така следва това и по-нататкъ до днесъ, тъй че епохитѣ въ развитието на богословието съответствуватъ на общокултурнитѣ епохи. Следъ епохата на пазещата традициитѣ ортодоксия, идва епоха на просвѣщението, на единъ рационализъмъ, търсене всичко да се обясни и приеме чрезъ разума. Идва после широката вълна на нѣмския идеализъмъ, на свой редъ замѣненъ съ една страстна борба въ богословието срещу позитивизма и материализма, срещу психологизма и историзма, докато дойдемъ до всестранното търсене и богати постижения на кризисното следвоенно време.

Днесъ богословската наука е държавна, защото се създава главно въ съществуващитѣ 17 богословски факултети. Поставянето на професоритѣ става въ съгласие съ църквата, но въ своята научна разработка и въ своето преподаване тѣ сж напълно свободни, отъ никого неограничени, дори когато биха изказали мнения, несъгласни съ църквата. Що се отнася до следването въ богословскитѣ факултети, за него е необходимо кандидатитѣ да иматъ класическа матура, като допълнително държатъ изпитъ по старо-еврейски езикъ. Следването трае 8 семестра.

Самитѣ катедри при факултетитѣ биватъ разпредѣляни главно съ огледъ на едно основно дѣление богословието на историческо, систематическо и практическо. Къмъ историческото биватъ отнасяни катедри по стари и нови заветъ (история и ексегетика), история на църквата, история на религиитѣ и история на догмитѣ. Къмъ систематическото спадатъ философия на религията, догма-

тика, етика и — като преходъ къмъ практическото богословие — психология на религията. Практическото богословие обхваща омилетика, катехетика, отдѣлъ за вътрешна и външна мисия, включително църковна публицистика. Литургия и църковно право като отдѣлни специалности нѣма, но има катедри по църковно пѣние, църковна археология и църковно изкуство.

Основното дѣление на историческо, систематическо и практическо е класическо за протестантското богословие. То съответствува на древнитѣ три принципа за *Potitia, asensus* и *fidutia*, т. е. нуждата да се опреме на единъ исторически даденъ фактъ, да го приемемъ чрезъ собственъ разумъ и сетне приетото и превърнато въ лично вѣрване да одѣлотворимъ въ живота.

Поискаме ли сега да дадемъ *обща характеристика на протестантизма*, ние се затрудняваме преди всичко отъ многостранността, многообразието му, улеснявани пъкъ отъ всестранната критика, на която той самъ винаги се е подлагалъ и се подлага. Това, което е общо и може да се изтъкне, е преди всичко неговиятъ реалистиченъ, неговиятъ персоналистиченъ и неговиятъ социаленъ характеръ.

Реалистичниятъ характеръ засѣга самата метода и предмета на изследване. Като *метода* протестантизмътъ е едно неспирно страстно търсене да се доберемъ до историческата действителност, една неугасима жажда за истината, стремежъ да се овладѣе творчески произлѣзлото и да се оживи, да се вложи като квасъ въ настоящето. Отъ тамъ това вѣчно ровене и питане *кой бѣ Исусъ, какъ* произлѣзе всичко, *какво* бѣше точното Христово учение? Въ това отношение незаслуженъ е упръкътъ, че протестанството било павлинизъмъ, че имало само апостолъ Павловска, по-рационалистична традиция, защото то се опира още повече на апостолъ Иоановската традиция, въ основата на която лежатъ вѣчнитѣ думи: „което е било отначало, което сме чули, което сме видѣли съ очитѣ си, което сме наблюдавали и което ржцетѣ ни съ попипали, Словото на живота... това ви възвестяваме...“ (1 Иоан. 1, 1—3). Тукъ лежи и *предметътъ* на протестантския реализъмъ, който търси въплотилия се Богъ, та на Него да се опре. За него основенъ догматъ, зарадъ който Лютеръ се съгласи да надигне гласъ и който го сближава съ православнието, е догматътъ за въплощението. „И Словото стана плътъ“ (Иоан. 1, 14) — т. е. влѣзе дейно, творчески, спасително въ човѣшката история — ето краегълниятъ камъкъ, основното вѣрване на протестантизма.

Персоналистичниятъ характеръ на протестантизма лежи въ неговия стремежъ всичко да бжде провѣрено и възприето чрезъ лично убеждение, чрезъ лично изследване, да се вложи сърдцето и съвѣстятъ на всѣкиго въ въпроситѣ на вѣрата. Това е най-характерната му черта, но истината налага да се каже, че тукъ се крие и най-големата опасностъ за него. Защото надценяването личността лесно избива въ индивидуализъмъ, въ субективизъмъ, лесно атомизира църквата и я прави жертва на личното търсене, което отхвърля всѣки авторитетъ и иска чрезъ безкрайно рационалистично чоплене да осветли и проникне всичко. Това ние и виждаме да се проявява въ нѣмското богословие. Особено катедритѣ по систематично богословие сж мѣстото, където става едно неспирно сблѣскване на различни разбираня, една борба между вѣра и разумъ, между историческа действителностъ и лично убеждение.

Практическо-социалниятъ характеръ на протестантизма се проявява въ убеждението, че нѣма вѣра и богословие безъ християнска нравственостъ, нѣма догматика безъ християнска етика. Вѣра безъ дѣла е мъртва.

Това е вѣрно, безъ да отрича другото основно учение на Лютера, че чрезъ вѣра се спасяваме, а не чрезъ дѣла. Основа на всѣка църковна социалностъ е вѣрата въ въплощението. Свѣтътъ престава да бжде враждебенъ, да е зло, когато помислимъ, повѣрваме, че Богъ не само го е сътворилъ, но и Самъ се е въплотилъ, взелъ е негови черти. Тогава се запълва бездната между Бога и човѣка, и хората се свързватъ братствено въ любовъ чрезъ Бога. Тази любовъ унищожава секуляризма, свързва личностъ и общество, както и общество съ общество. Мисълта, че „свѣтътъ въ зло лежи“ се преодолява отъ мисълта за свѣта като козмосъ, като Божие творение, толкова обикнато отъ Бога, че Той и единородния Си Синъ изпратилъ за спасението му. Това убеждение осветява всѣка професия и всѣко положение, но сжщевременно задължава непрестанно да служимъ въ семейството и църквата, въ народа и въ държавата. То ни свързва съ тѣхъ за винаги въ всичко — добро и зло.*)

Характеристиката на протестантизма ще бжде непълна, ако не се каже за все повече събуждащитѣ се въ него *есхатологични надежди*, почиващи на вѣрата въ възкръсналия Христосъ. Все повече чезнатъ очакванията за едно равно, постепено подобряване, усъвършенствование на свѣта. Да работимъ за това е нашъ дългъ, но все пакъ крайната решителна победа си остава не дѣло на човѣка, а суверенно дѣло на възкръсналия Христосъ, Когото протестантизмътъ жадно очаква — критическия реализъмъ не ни позволява да си затваряме очитѣ предъ все повече развихрящата се трагичност, предъ все повече налагащата се упорита, нестихваща борба. Участието пъкъ въ тази борба все повече ни налага задружностъ въ усилията и така ни довежда до основната сила — християнската общностъ, *Църквата*. Нѣма християнство безъ Църквата и то Църквата, взета не като конфесионална особеностъ, а като *ipsa sancta ecclesia*, като една единна свята воинствуваща Църква, поела тежката си творческа задача въ нашитѣ апокалиптични дни.

Съ право о. архимандритъ Николай чрезъ отбрани думи на прекрасенъ нѣмски езикъ, а публиката чрезъ бурни ржкоплѣскания, изказаха на края животѣ си одобрения и сърдечна благодарностъ за сказката, която въпрѣки осведомителния си характеръ носѣше топлото чувство на единъ навремененъ зовъ за повече християнско творчество и за по-големъ отзивчивостъ къмъ нуждитѣ на всички християни по свѣта. Тя бѣше за насъ едно радостно признаване ценността и вѣчната правда на Православната църква като вѣрна на първоцърквата (*Urkirche*), но това пъкъ ни налага не леки и неотмѣнни задачи отъ вътрешно-църковенъ и отъ икуменически характеръ.

Д-ръ Дим. Пеновъ.

*) Тукъ сказчикътъ направи лично признание, че къмъ такова разбиране за свѣта и за основитѣ на социалната дейностъ е билъ подтикнатъ още въ студентски години чрезъ трудоветѣ на единъ *православенъ* богословъ.

ЗА ВСѢКАКВА ДУХОВНА И ХУДОЖЕСТВЕНА КНИЖНИНА ОТНЕСЕТЕ СЕ ДО

Синодалната книжарница

Злото въ човѣка.

Въпросътъ за злото въобще и, по-особено, за злото въ човѣка, винаги е занимавалъ мислещитѣ люде. Но въ времена като днешнитѣ, когато злото показва своя тъмненъ и страшенъ ликъ така очевидно, ясно и неприкрито — въ войни, самоизтрѣбления и разрушения — този въпросъ става още по-наложителенъ и неизобѣженъ.

Въпросътъ за злото е една отъ най-тъмнитѣ и трудни проблеми на философията и на религията. Тѣ не могатъ нито да го отминатъ, нито да се отнесатъ къмъ него повърхностно. Сжщевременно този въпросъ е една точка, въ която философията и религията идватъ въ най-близкъ допиръ. Злото таинствено произва цѣлия свѣтъ, който „лежи въ зло“, макаръ да не е зълъ по своята природа. Свѣтътъ е пѣленъ съ страдания, и това показва, че той се мжчи отъ злото. Споредъ израза на Херцена, „дървото на живота боледува“, т. е. преживѣва смъртта и взаимната борба, дисхармонията и хаоса, като мжка и страдание. Силата на създадения отъ Шопенхауера митъ (философски изразяващъ основнитѣ „истини“ на будизма) се състои въ това, че той поставя въ основата на свѣта факта на страданието. Нито ужасътъ на Паскаля предъ космическото „безмълвие“, нито трепетътъ на Тютчева предъ хаоса и безумието въ „основата“ на свѣта не оставятъ таково впечатление, каквото оставя философията на Шопенхауера за свѣтовното страдание. Но най-загадъчното и най-трудно обяснимото въ темата за злото е *злото въ човѣка*. Човѣкътъ е включенъ въ потока на свѣтовното страдание и сжщевременно е *субектъ на зло*. Той не само пасивно е подчиненъ на злото, но и активно му служи и, даже, се вдъхновява отъ него. Съ една речъ, има *воля за зло*. И това не се дължи, както е мислѣлъ Августинъ, на обстоятелството, че ние сме плътски, чувствени сжщества. Дори когато стихнатъ страститѣ и млъкне плътта, злото може да пламне и то съ още по-голяма сила. Отъ това се вижда, колко изкуствено е понятието на Канта за „чистата воля“, която била обръната само къмъ доброто. Злото въ човѣка е трагически сложно и дълбоко.

Най-основниятъ мотивъ въ християнското благовестие е победата надъ злото и „спасението“ на свѣта и човѣка отъ неговитѣ тъмни окови. Тукъ важна идея е идеята за първородния грѣхъ.¹⁾ Първитѣ основи на християнската антропология дава ап. Павелъ. За съжаление, тя едностранчиво се разбира отъ протестанти и католици²⁾. Християнското учение за първородния грѣхъ е ключъ за разрешаване проблемата за злото. Днесъ никнатъ разни учения за човѣка. Антропологията изобщо е въ своя разцвѣтъ. Една отъ най-важнитѣ задачи на християнската мисль днесъ е да даде една антропология, която да съединява дълбочината на светоотеческата мисль съ онова, което е дала многовѣковната работа на философията и най-новата психология и психопатология.

Православната богословска литература не е богата съ трудове антропология, макаръ да е способна за единъ творчески синтезъ въ горния смисль, понеже тя не е скована отъ догматични опредѣления и дълбоко се различава отъ недостатъчното разбиране и усѣщане на Божия образъ въ човѣка отъ страна на

протестантското богословие и отъ католическигѣ измислици за „естеството“ (natura pura) въ човѣка.

Ние ще отбележимъ нѣкои изходни понятия въ обширната тема за „злото въ човѣка“¹⁾

Най-сжщественото и най-ценното въ православното разбиране на човѣка е това, че ключътъ за разбиране тайната за човѣка не се търси въ неговитѣ грѣхове, въ тъмнината, която се крие въ него, а въ онази „свѣтлина“, която не угасва дори у най-грѣшния и най-падналия човѣкъ. Съ други думи, въ основата на православната антропология лежи учението за Божия образъ въ човѣка. Грѣхътъ може да направи „бездейственъ“ този образъ въ насъ, но не може да го унищожи. Това е живата вѣра на Евангелието по отношение на човѣка. Въ него блика една неувѣхваща „радост“ за човѣка, и върху това „радване“ за човѣка се гради православната антропология. Затова православната мисль решително отхвърля учението на католическата догматика за първосъздаденото несвършенство на човѣка, което се допълня отъ „допълнителната благодать“ (gratia superaddita) въ рай. Цѣлата тема за justitia originalis или за праведността на хората до грѣхопадението се поставя за насъ поиначе, отколкото за католическата догматика. Благовестието на Евангелието за спасението за насъ значи възможностъ за победа надъ грѣха, т. е. значи, че грѣхътъ само е *изопачилъ* вътрешния строй на човѣка, а не просто е оголил „естественото“ несвършенство на човѣка (неговата „natura pura“), както мислятъ католицитѣ. Въ този пунктъ намъ е по-близка протестантската доктрина за грѣхопадението като *метафизическа катастрофа* въ „естеството“ на човѣка, но ние решително отхвърляме протестантското схващане за радикалното *измѣнение* на човѣшката природа. Възникването на новъ тъмненъ „центъръ“ въ човѣка не значи, че Божиятъ образъ въ него се губи, изчезва. *Наредъ* съ свѣтлината и правдата, въ дълбочината на човѣка се образува и центъръ на тъмнината и грѣха. Въ пригчатата за пшеницата и плѣвелитѣ съ изключителна сила е изразена мисльта за съчетанието на доброто и злото, свѣтлината и тъмнината въ човѣка (следъ грѣхопадението). Но това съчетание съвсемъ не изравнява въ метафизически смисль началата на доброто и злото въ човѣка. Тукъ нѣма антропологически дуализъмъ. Доброто има първенство надъ злото, защото човѣкъ е създаденъ по Божи образъ, и никакво тържество на злото не може да затъмни това *метафизическо безсилие на злото*. Тукъ е величието и силата на православното христ. разбиране за злото въ човѣка. Както протестантитѣ, така и католицитѣ сж склонни да умалятъ Божия образъ у човѣка — първитѣ — съ схващането за „остатъци“ или „следи“ отъ Божия образъ въ падналия човѣкъ, а вторитѣ съ учението за това, че човѣкътъ билъ създаденъ немощенъ (въпросътъ за „естеството“, за natura pura). За православната антропология и дветѣ тѣзи схващания сж неприемливи. Ние съ всички сила утвърждаваме реалността на Божия образъ у човѣка. Приматътъ на Божия образъ и неговото значение за „естеството“ (essentia) на човѣка запазватъ своята сила и *следъ грѣхопадението*. Но злото въ човѣка не е просто власть на чувствеността, буйството на страститѣ или потъмняване на разума. Злото е метапсихологично. Въ известенъ смисль то наистина се е внедрило въ природата на човѣка, има устойчива точка въ него. Но,

¹⁾ Една отъ най-интереснитѣ и обстойни книги по този въпросъ е тази на N. P. Williams: The Ideas of the Fall and of Original sin.

²⁾ Гл. С. Булгаковъ. Купина неопалимая; В. В. Зиньковскій. Вопросы воспитанія въ свѣтъ християнской антропологии.

¹⁾ Гл. по този въпросъ В. В. Зиньковскій. Зло въ човѣкъ. Въ сп. „Путь“ № 56. 1938 г. Стр. 19—36. Отъ сжщия: „Проблема космоса въ християнствѣ“ — въ „Живое Предание“. Парижъ 1937 г.

все пакъ, то е вторично въ човѣка. Макаръ да се корени дълбоко въ душата на човѣка, неговата природа е паразитна. То живѣе за смѣтка на доброто. Нѣма свой особенъ животъ, своя особена територия въ сърдцето на човѣка, а винаги следва подиръ това, което се ражда отъ действителността на Божия образъ, винаги е плѣвель срѣдъ пшеницата. Тайната на злото въ човѣка е въ това дълбоко съчетание съ доброто, тъй че и разумътъ, и съвѣстятъ, и свободата, като функции на Божия образъ, никога и въ нищо не сж свободни отъ грѣховни прирастъци. Това именно е „невидимата брань“ въ човѣка, цѣлата потресна реалностъ на която е обикновено закрита отъ нашитѣ очи и ни става ясна само по пжтя на духовното израстване.

Какъ да осмислимъ този фактъ при построяване системата на една истинска християнска антропология? Тукъ съвсемъ не е необходима хипотезата на Яковъ Бьоме за действащата въ човѣка първоначална свобода, която идва отъ тъмната основа на битието (Ungrund). Учението за грѣхопадението, правилно разбирано, е ключъ за разбиране злото въ човѣка.

Следъ грѣхопадението въ човѣка се образува особенъ *центъръ* на тъмни излъчвания, на тъмна духовностъ. И това ни кара да се откажемъ отъ всички илюзии за „естествената“ доброта въ човѣка. Оптимизмътъ на Русо е или лицемеренъ, или наивенъ, защото не иска да разбере онова, което Кантъ нарича „радикално зло“ въ човѣшката природа. Ако християнското отношение къмъ човѣка е, все пакъ, радостъ къмъ него, това не се дължи на нѣкакво благодушно невнимание къмъ тъмнината въ човѣка, а на съзнанието, че никаква тъмнина, никакви грѣхове не могатъ да зачертаятъ въ човѣка Божия образъ, не могатъ да отнематъ възможността на душата, дори когато е най-грѣшна и най-зла, да се върне къмъ животъ въ Бога, чрезъ очистващата сила на покаянието. Тукъ е разликата между християнската радостъ къмъ човѣка, християнския оптимизмъ, и оптимизма на хуманистическия идеализмъ. Последниятъ има голѣма заслуга въ подчертаване абсолютната ценностъ на личността или въ недопустимостта, както формулира това Кантъ, да гледаме на личността на човѣка като на срѣдство за постигане на нѣкаква цель. Идеализмътъ вижда сиянието на Абсолюта въ човѣка, но не може да разбере, че то е даръ Божий, че е Божиятъ образъ въ човѣка. Затова идеята на хуманизма, иначе правилна въ основата си, се превръща въ поклонение на отвлѣчения принципъ на човѣчността — и любовта къмъ човѣка се превръща въ любовъ къмъ далечния, вмѣсто въ любовъ къмъ ближния.

Божиятъ образъ е подаренъ на тварното естество на човѣка, което той произва напълно, и *човѣкъ става напълно духовно същество*. Божиятъ образъ се разтваря, слива се въ и съ тварното естество на човѣка. Днешната психология потвърждава тази стара истина, включена въ християнското разбиране за Божия образъ, а именно, че човѣкъ вътрешно е цѣлостенъ. Вътрешно цѣлостенъ — това значи, че у насъ не вървятъ три живота (тѣлесенъ, душевенъ и духовенъ), а единъ, въ който всичко е свързано съ едно духовно срѣдоточие. Отъ тукъ е ясно, че „*плънатата духовностъ*“ не значи *непремѣнно властъ на духа надъ цѣлия сложенъ животъ въ човѣка*. Ние можемъ, бидейки цѣлостни, духовни, да подпаднеме подъ властятъ на „нисшата“ сфера у насъ, защото сме построени *иерархически*. Това значи, че нисшата сфера на духовния животъ е само иерархически по-висока, т. е. придава на цѣлия съставъ на човѣка духовностъ, като друго качество на живота, но тази иерархическа „подчиненостъ“ на психотѣлесната

страна на духа не значи *динамическа подчиненостъ*. Правилниятъ „строежъ“ на човѣка въобще не е *даденъ*, а е *зададенъ*, и „неустойчивото равновесие“ въ иерархията на сферитѣ въ човѣка добре се илюстрира съ грѣхопадението, което би било онтологически невъзможно, ако иерархическата конституция на човѣка би означавала динамическа подчиненостъ на нашитѣ сфери подъ властятъ на висшитѣ.

Но отъждествявайки понятието за Божия образъ съ понятието за духовния животъ, ние трѣбва да правимъ *разлика между свѣтла и тъмна духовностъ*, и да отъждествяваме само първата съ Божия образъ. Тъмната духовностъ е началото на грѣха въ човѣка. Учението за първородния грѣхъ е именно опитътъ да се обясни възникването на тъмната духовностъ въ човѣка. Човѣкътъ е ималъ свободата да следва Божията воля или да не я следва. Решава последното, и идва грѣхопадението, т. е., става онази метафизическа катастрофа, която затъмнила съмосъзнанието на човѣка и му създава илюзията за пълна самостоятелностъ и независимостъ отъ Бога. Съ това въ състава на човѣка влѣзълъ грѣхътъ.

Но какъ да разберемъ и приемемъ понятието за „тъмната духовностъ“? Какъ може да живѣе въ човѣка, наредъ съ свѣтлата духовностъ, стремяща се къмъ Бога, и тъмната духовностъ, стремяща се къмъ самоутвърждение, къмъ животъ безъ Бога и вънъ отъ Бога? Тъмната духовностъ означава, че въ единството на човѣшката личностъ се създаватъ „два полюси“ — тъменъ и свѣтълъ. Но това не раздѣля личността на две. Метафизическото ядро на личността, т. е. онази дълбочина, гдето всѣка личностъ е освѣтлена отъ лжичитѣ на Божия образъ, си остава цѣло. Въ тази дълбочина се извършва спасителното и таинствено действие на Св. Духъ, къмъ нея е насочена благодатната сила на Църквата, тя е субектъ на покаянието. Тукъ се крие истинската човѣчностъ на човѣка. Но въ външната проява на душата има раздвоение, поради грѣха.

Възникването на „тъмната духовностъ“ има мѣсто още въ ангелския свѣтъ, въ падането на Денница, а въ човѣшкия свѣтъ грѣхътъ дошелъ поради „изкушението“, т. е. то не възникнало нито въ „естественото“ развитие на първитѣ люде, нито като външна случайностъ, а е свързано съ действието на злия духъ и на тъмнитѣ излъчвания отъ него. Смисълътъ на изкушението се състои въ призива за отдалечаване отъ Бога, т. е. за отдалечаване отъ онзи изворъ на духовна свѣтлина, съ която сж живѣли първитѣ люде. Възможността на изкушението, разбира се, е свързана съ наличността на свободата у първитѣ люде. Но трѣбва да знаемъ, че тази свобода, която притежавали людетѣ до грѣхопадението, не е била сегашната наша свобода, която обикновено се характеризира като „свобода на изборъ“. За насъ свободата на първитѣ люде до грѣхопадението е неосъществима и закрита. Но нѣкакво глухо съзнание за нея, чувство на скритата въ нея тайна, е останало у насъ. Грѣхопадението било свободенъ актъ, но не било „изборъ“ между доброто и злото, а свободно *отдалечаване* отъ Бога. Онтологията на злото се състои именно въ това, че то нѣма „свое“ битие, а се държи благодарение на доброто. То е паразитъ върху доброто и живѣе за негова смѣтка. Затова отпадането отъ Бога е *мнимо*, и дѣлото на злото е само *разрушение*. Мнимъ е и тъмниятъ центъръ на личността. Но тази „трансцендентна илюзия“ е станала неизбѣжна и неотвратима следъ грѣхопадението — това обособяване отъ Бога, а следъ това и отъ хората, и отъ природата.

Тѣзи сж изходнитѣ понятия, съ помощта на които можемъ да разберемъ злото въ човѣка. Вли-

зайки въ природата на човѣка, грѣхътъ го е подчинил на смъртта, но не е разрушил Божия образъ въ него. Затова ние трѣбва да търсимъ и разкриваме Божия образъ у човѣка. Тѣй най-добре ще се боримъ съ злото въ човѣка.

Ст.

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Блудникътъ.

Отъ св. Григорий Ниски.

Страхотнаѣ трѣба на апостолското наставление, съобщавайки наистина много и различни правила за благочестие, особено наблѣга за странене отъ бездната на срамодействието, като прилага накрая и военно предписание: „Избѣгвайте блудството; всѣки грѣхъ, що прави човѣкъ, е извънъ тѣлото, а блудникътъ противъ собственото си тѣло грѣши“ (1 Кор. 6,18). Ако имашъ война съ невѣрието — противостой му; ако врагътъ те заплашва съ коварство — добра е срещу такъвъ противникъ засадата; ако клеветата изопва лжкъ — налага се борба лице срещу лице; ако те ранява блуденъ образъ — по-добре е да обърнешъ грѣбъ и да избѣгнешъ срѣща съ него, защото прелюбодействието насочва стрелитѣ си въ очитѣ! Затова нужно е да се помни заповѣдта на военачалника: „Бѣгайте отъ блудството!“ Блудството е такъвъ порокъ, отъ който трѣбва да се бѣга повече, отколкото отъ другитѣ.

Вникни съ менъ въ тънкостта на апостолското наставление: „Бѣгайте отъ блудството!“ Защо? Защото всѣки грѣхъ, който прави човѣкъ, е извънъ тѣлото му; блудникътъ, обаче, грѣши противъ собственото си тѣло. Блудникътъ грѣши не като убиецътъ, който убива чуждо тѣло, но своето запазва; не като сребролюбецътъ, който вреди на друго, но себе си пази; блудникътъ вреди на самия себе си — самопропизва се отъ стрелата на безчестието! Разбойникътъ се решава да граби, за да храни тѣлото си — блудникътъ пъкъ се загризва да ограби собствената си плътъ. Сребролюбецътъ се разяжда отъ страсть за користъ — блудникътъ пъкъ изкориства чистотата на тѣлото си. Завистливецътъ страда отъ славата на другъ — блудникътъ пъкъ си готви собствено безславие. Има ли нѣщо по-безчестно отъ бремето на блудството? Всѣко робство на грѣха е безславно, защото безчести благородството на душата, но блудодейникътъ е най-безславниятъ робъ на грѣха!

Общественото положение на развратника не е по-малко лошо, отколкото вжтрешното му състояние. Отъ него бѣгатъ въ кжшитѣ, отвращаватъ се въ събранията; той е оскърбление за общуващитѣ съ него, той е предметъ на презрение за враговетѣ си, той е позоръ за роднинитѣ си. Него проклинатъ слугитѣ му, той е скръбъ за родителитѣ си, той е присмѣхъ за домашнитѣ си, той е подигравка за съседитѣ си, той се презира при опитъ за женитба, той е неблагонадежденъ съпругъ. Виждайки, че блудодействието е майка на таково множество злини, Павелъ заповѣдва победително бѣгство: бѣгайте отъ блудничеството! И тѣй, нека отбѣгваме стрелитѣ, които блудниятъ образъ отправя къмъ насъ; да затворимъ очи предъ сластолюбиею; нека цѣломъдриею бжде охрана на тѣлото ни; нека чистотата да се всели въ всички негови членове, за да бжде чисто жилище на Св. Духъ! Да прибавимъ и самата присжда, която съдържа страш-

ното опредѣление за развратницитѣ: „Ако нѣкой разори Божия храмъ, него Богъ ще разори; защото Божиятъ храмъ е светъ; а тоя храмъ сте вие“ (1 Кор. 3,17).

Отъ руски — *Ибр.*

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Пострадалитѣ даватъ поука.

Който сжминали презъ огъня на изпитанията, тѣ винаги могатъ да бждатъ учители и ръководители на другитѣ. Иисусъ Христосъ, като предрекълъ падането на ап. Петра въ изкушение и изплуването му отъ туй изкушение, изрично му казалъ, че, следъ като се дигне отъ падението си, той — апостолътъ — „ще утвърди братята си“ (Лук. 22, 32), т. е. ще ги научи, какъ да се пазятъ отъ изкушение. Разгроменитъ Израиль, следъ страшното разрушение на Иерусалимъ отъ войскитѣ на Навуходносора, съзналъ голѣмата си вина предъ Бога и канѣлъ всички народи да взематъ поука отъ него. „Праведенъ е Господь, — казвалъ той чрезъ устата на прор. Иеремиа, — защото азъ не бѣхъ покоренъ на словото Му. Чуйте, всички народи, и погледнете моята болка“ (Пл. Иерем. 1, 18).

Така признава вината си днесъ и Франция — следъ небивалия погромъ, който тя претърпѣ. Подиръ ужасния и съвсемъ неочакванъ ударъ, всички въ тая страна вече се опомнюватъ, търсятъ причинитѣ на разрухата и лѣкарства за цѣрене на дълбоката рана въ народната снага. Отвсѣкъде се чуватъ покаяни признания, че главна причина на народното нещастие е отвърщането на французкия народъ отъ Бога, изоставянето, забравянето и даже презирането на Божиитѣ повели и наредби презъ последнитѣ години. Просвѣтени хора тамъ изповѣдватъ, че безбожниятъ материализъмъ съвсемъ изсушилъ души тѣ на хората, като далъ чувствена, плътска насока на мисълта и живота, и искатъ неговата забрана, пълното му премахване. „Има вече шестдесетъ години — пише по тоя въпросъ Леонъ Меркленъ въ „La Croix“ — откакъ у насъ изгониха разпятието отъ училищата, сждилищата, болницитѣ и общественитѣ мѣста. Подъ предлогъ на неутрално вѣроизповѣдание, поискаха да създадатъ едно общество семейно, професионално, гражданско, интернационално, изъ което, заедно съ вѣрата въ Христа, изключиха и преподаването на Евангелието. И свършиха съ най-голѣмата катастрофа човѣшка, каквато бѣ регистрирала историята. . . Унизени отъ погрома, жертви на една национална криза, която надминава всичко, каквото можехме да си въобразимъ, ние можемъ по-скоро и по-лесно отъ другитѣ да влѣзнемъ въ себе си и наново да намѣримъ пжтищата на спасението. Безъ да умаловажаваме значението на конституционнитѣ, админи-стративни и икономически реформи, които се налагатъ, още по-малко — необходимостта отъ възстановяване на дисциплината и авторитета на властта, моралното възпитание и готовността за жертви, ние знаемъ добре, че това е недостатъчно както за пълното издигане на страната, така и за спасението на души тѣ. *Ако Господь не съзида кжщата, напраздно ще се трудятъ строителитѣ ѝ.* Тѣй че, не е достатъчно да осждаме невѣрующитѣ секретари, чийто антиклерикаленъ лаицизъмъ ни причини толкова злини. Трѣбва да вземемъ мѣрки и противъ рационалистичния лаицизъмъ, който е много опасенъ, понеже външно се показва по-малко враждебенъ, и на който известни парижки публицисти се явя-

ватъ върли защитници: *за да издигнемъ Франция, ще тръбва материализма отъ миналото*, съ неговата пълна свобода на страстите и чувственитѣ наслади, *свършено да премахнемъ*, като надъхаме младитѣ съ възвишени и чисти хуманни идеали“.

Въ такъвъ духъ пишатъ и мнозина други, като подчертаватъ, че днесъ, повече отъ всѣки другъ пжтъ, е най-удобниятъ моментъ за връщане при Бога. Оправдавайки напълно Божието Провидение за стѣналото съ Франция, трезвитѣ умове въ тая страна като че ли преудаватъ отъ името на французкия народъ човѣчеството и съ думитѣ на пророка искатъ да му дадатъ поука: „Праведенъ е Господь, защото азъ не бѣхъ покоренъ на словото Му. Чуйте, всички народи, и погледнете моята болка!“

ПИСМА И ДОПИСКИ.

Изъ живота на епархиитѣ.

Пловдивска епархия. Групови съслужения въ Пловдивска епархия. Отъ две години въ нѣкои отъ духовнитѣ околии на Пловдивска епархия, по специално уредени програми, се започна системна религиозно-просвѣтна работа. За подигане интереса на християнитѣ къмъ религиознитѣ сказки, свещеници отъ едни села изнасяха сказки въ други. Резултатитѣ бѣха задоволителни, затова тая планова работа се приложи въ всички околии. За да могатъ, обаче, тия посещения да бжлатъ по-резултатни — да поддържатъ и засилватъ религиозното настроение на християнитѣ, тая година се дадоха нови препоржки, които да обогатятъ съдържанието на посещенията. Тѣ се състоеха главно въ това — преди сказкитѣ да се отслужватъ тържествени служби отъ група близкостѣдни свещеници, като, при възможность, се извършватъ всенощни бдения и литийни шествия. Свещеницитѣ да се придружаватъ отъ своитѣ братства и енориаши, та по такъвъ начинъ да се образуватъ малки събори.

Тия препоржки съ задоволство се възприеха отъ енор. клиръ, който усърдно се зае съ осъществяванетоъ имъ.

Всѣки Архирейски намѣстникъ своевременно представи разгруппироваченъ планъ на околията си, въ който се опредѣлятъ датитѣ и мѣстата, кждето ще се извършватъ груповитѣ съслужения.

Цѣлата епархия е разпредѣлена на 75 групи отъ 4—5 свещеници.

По отдѣлно околитѣ се разпредѣлятъ така: Асеновградска — на 7 групи, Ивайловградска — 3, Карловска — 12, Пазарджишка — 9, Панагюрска — 6, Пешерска — 6, Пловдивска — 14, Смолянска — 3 и Хасковска — на 15 групи.

Изпълнението на програмитѣ започна отъ срѣдата на м. ноемврий и вече половината е изпълнена. Останалата половина ще се изпълни следъ 20 януарий до м. юний.

Резултатитѣ отъ тая благодатна работа сж повече отъ задоволителни. На много мѣста сж образувани голѣми събори и храмоветѣ сж се оказвали недостатъчни за побиране на християнитѣ. Много села сж добивали празниченъ видъ, като отъ църква тържествата се пренасяли въ училищата, гдето сж взимали участие съ литературно-музикални номера ученицитѣ отъ християнскитѣ дружества. Особено добро впечатление сж направили всенощнитѣ бдения, литийнитѣ шествия и молебенитѣ.

Старо-Загорска епархия. На 1. I. 1941 год., по случай Новата година, 11 часа преди пладне. Негово Високопреосвещенство митрополитъ Климентъ, въ съслужение съ градския клиръ и протосингела си, отслужи въ катедралния храмъ „Св. В. М. Димитрий“ тържественъ молебенъ. Преди започване на молебена той произнесе прочувствено слово.

На 4. I. Негово Високопреосвещенство посети нѣколко бедни семейства и имъ раздаде помощи за празника Рождество Христово

На 6. I., вечерята, Негово Високопреосвещенство, придруженъ отъ протосингела си, посети отдѣлението на гръдоболни при Държавната болница и присжтствува на уредената за болнитѣ коледна елха. Началникътъ на отдѣлението приветствува високия гостъ, на което Митрополитътъ отговори. Къмъ болнитѣ той отправи отеческо слово, изпълнено съ отеческа любовь и благодать. Той подчерта, че само съ вѣра въ Бога ще могатъ да преодолеятъ страданията и да се радватъ на крепко здраве. Следъ това той раздаде подаръци и остави една малка сума, за да се подсили храната на нѣкои бедни болни.

Болнитѣ отъ отдѣлението за костна туберколоза, узнали за любезността на новия и младъ Митрополитъ, изявяватъ желание да бждатъ посетени и благословени отъ Негово Високопреосвещенство. Придруженъ отъ управителя на болницата и протосингела си, той ги посети. Спрѣ се до леглото на всѣки боленъ по отдѣлно, раздаде подаръци и на всѣкиго каза по нѣколко ободрителни думи. Радостта на болнитѣ бѣ голѣма, и тѣ отъ сърдце благодариха за високото внимание.

На 7 януарий, Рождество Христово, Негово Високопреосвещенство, въ съслужение съ протосингела си и храмовия клиръ при катедралния храмъ „Св. В. М. Димитрий“, отслужи св. Литургия. На края произнесе вдѣхновено и многосъдържателно слово. Следъ службата той присжтствува при откриване на коледната елха, уредена отъ дружество „Театъръ“ за децата отъ града. Тукъ Негово Високопреосвещенство говори на децата и имъ даде ценни бащински наставления. Презъ цѣлия день въ митрополитския домъ Архиреятъ приема гости.

На 8 януарий Негово Високопреосвещенство служи въ храма „Св. Богородица“. Презъ време на Литургията извърши първото ржкоположение като митрополитъ — ржкоположи въ дяконски чинъ чиновника при Митрополията Петко Илиевъ. На края произнесе прочувствено слово, въ което разкри проявитѣ на злото въ свѣта и посочи на даденитѣ ни отъ Бога срѣдства за борба.

Следъ службата присжтствува на коледното утро, уредено отъ православното християнско братство „Св. Иоанъ Рилски“ при сжщия храмъ.

На 9 януарий Архиреятъ служи въ „Св. Троица“. Презъ време на службата ржкоположи дяконъ Петко Илиевъ въ свещенически чинъ за енорията въ с. Долно-Сахране, Казанлъшко, и Димитъръ Стояновъ Василевъ въ дяконски чинъ. На края произнесе слово, въ което разкри какъ любовта Христова може да се прояви въ дѣла.

На 11 януарий Негово Високопреосвещенство замина да посети гр. Казанлъкъ. На границата между Казанлъшка и Старо-Загорска околия бѣ причаканъ отъ околийския управителъ, околийския училищенъ инспекторъ и свещ. Сава Георгиевъ, които му поднесоха кратки приветствия. До Горно-Паничаревскитѣ бани

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА

Народното събрание окончателно гласува държавния бюджет и бюджета на фондовете. По бюджетопоекта на Министерството на земеделието г. министър Багряновъ произнесе голъма реч върху програмата за подобрене селското стопанство. Съобщи, че ще внесе 30 законопроекта за меритъ, за оземляване, кадастъръ, напояване и пр.

— Внесенъ е законопроектъ за 60 мил. заемъ отъ Пошен. спест. каса за постройка на сѣдебни палати.

Министъръ Багряновъ подаде оставка.

Югославското правителство забрани на двама американски кореспонденти да предаватъ новини по радиото.

— Югославското правителство е заето много съ уреждане въпроситъ за прехрана на населението, тъй като продоволствената криза е много голъма.

— Въ Словенско неловството е голъмо отъ Бѣлградъ, защото Словенско не получи подобно на Хърватско автономия.

Турскиятъ председател Исмѣтъ Иньоню е по обиколка на турскитъ гарнизони около Кавказъ. Английски офицери сѣмо посетиха укрепенитъ турски линии и заминаха за Гърция.

— Пристигна въ Анкара американския полковникъ Донованъ. Той ще бѣде приетъ отъ председателя Иньоню и ще посети нѣкои отъ министритъ.

Гърция понесе голъма загуба съ смъртта на министъръ-председателя Иоанъ Метакасъ. Починалъ отъ операция въ гърлото. Прелава се, че една отъ причинитъ, за да се влоши здравословното му положение, билъ нервниятъ разговоръ съ английския командущащъ на изтокъ генералъ Вейвелъ. Отказана била за сега помощъ на Гърция, тъй като Англия е ангажирана въ голъми боеве въ Либия. Смъртта на Метакасъ направи голъмо впечатление и ще има последици за Гърция. За министъръ-председател е назначенъ г. Коризисъ, управител на Народната банка.

Въ Ромъния генералъ Антонеску можа да се справи съ бунтоветъ на Желъзната гвардия, но съ много жертви. Извършени сѣ много арести на желъзногвардейци. Волячътъ на движението Хореа Сима не е заловенъ. Кжде е — не се знае. Генералъ Антонеску създаде чистъ воененъ кабинетъ. Извърши обезоръжаване на населението и мобилизира войската съ целъ да се спре бунтътъ. Забрашиха се публични и всѣкакви събрания.

Френското правителство, се съобщава, е предъ преустройство порали опозицията на Парижъ противъ Виши. Парижъ стои за Лавалъ, който да ускори изясняване отношенията съ Германия и уреждане на всички спорове, за да може Франция да влѣзе въ новата европейска система. Обвиняватъ се министри като противници на тая политика и дори се атакува Петенъ. Германия следи повелението на френското правителство внимателно и съ подозрение. Отговорътъ на Хитлеръ на писмото на Петенъ билъ хладенъ и кратъкъ.

— Германскиятъ фюреръ Хитлеръ произнесе голъма реч по случай годишнината отъ заемане властта въ Германия. Говори противъ Англия и заяви, че Германия е готова да ѝ нанесе съкрушителенъ ударъ.

Митрополитътъ бѣ причаканъ отъ множество селяни, начело съ кмета, който го приветствува. Митрополитътъ отговори съ нѣколко думи и благослови народа.

При с. Тулово Митрополитътъ бѣ причаканъ отъ множество селяни, ученицитъ и учителитъ, начело съ енорийския свещеникъ, който го приветствува. Митрополитътъ отговори. Следъ това учениктъ отъ VI класъ на Пловдивската духовна семинария Стоянъ Георгиевъ Стояновъ приветствува Митрополита съ хубава реч. Митрополитътъ, видимо трогнатъ отъ добритъ чувства, които нѣкогашниятъ неговъ питомецъ отъ семинарията е съхранилъ, и отъ готовността му да служи на Църква и народъ, отечески го благослови и отговори съ много топли и насърчителни слова, благослови народа и ученицитъ и се отправи за Казанлъкъ.

Тукъ Митрополитътъ бѣ причаканъ отъ Архиерейския намѣстникъ, свещеницитъ отъ града и околията и множество народъ. О. Намѣстникътъ приветствува Митрополита съ прочувствена реч. Митрополитътъ отговори топло и сърдечно.

На площада бѣ причаканъ отъ началника на военната фабрика, г. генералъ Красновски, кмета на града г. Иванъ п. Димитровъ, който го приветствува и му поднесе на разкошно изработенъ подносъ хлѣбъ и солъ. Митрополитътъ отговори съ затрогващо слово. Шестиято се отправи за храма „Св. Иоанъ Предтеча“, кждето следъ вечерната Негово Високопреосвещенство произнесе вдъхновено архипастирско слово.

На следния день — 12 януарий — Митрополитътъ, въ съслужение съ протосингела си и множество свещеници, отслужи въ храма „Св. Иоанъ Предтеча“ св. Литургия. На края произнесе много съдържателна проповѣдь. Подиръ службата той посети нѣколко видни семейства, следъ което отиде въ девическия манастиръ, кждето бѣ посрешнатъ отъ цѣлото манастирско братство и приветствуванъ отъ игуменията монахиня Наталия. Митрополитътъ отговори, като изтъкна висотата и светостта на монашеския подвигъ и значението на св. обитель за укрепване на вѣрата и благочестието у народа ни. Следъ обѣдъ направи посещение на официалнитъ лица, на нѣколко благодетели и отпътува за престолния си градъ.

На 14 януарий Митрополитътъ служи въ храма „Св. Николай“. Презъ време на службата ржкоположи въ свещенически чинъ дяконъ Димитъръ Стояновъ за енорията въ с. Долни-Главаникъ, Харманлийско. На края произнесе високоповчително слово за празника Обръзание и св. Василий Велики.

Преди молебена по случай рождения день на Н. Ц. Височество Кн. Мария Луиза, Негово Високопреосвещенство произнесе кратко, но много съдържателно слово.

На 19 януарий — Богоявление. Митрополитътъ служи въ катедралния храмъ св. Василиева литургия. Презъ време на службата ржкоположи въ дяконски чинъ Кирилъ Ванчевъ Митевъ, ученикъ отъ II курсъ на Пастирско-богословския институтъ при Черепишкия манастиръ. На края произнесе кратко, но съдържателно слово, следъ което, заедно съ клиръ, официални лица и народъ се отправи за площада „Царъ Симеонъ“. Кждето извърши великото водоосвещение, следъ което поръси войницитъ и подведе подъ клетва младитъ войници-летци.

Г. И. У.

Английскиятъ пръвъ министъръ Чърчилъ и неговитѣ колеги министри Александъръ и др. сж държали речи въ Англия за голѣмата опасностъ, надвесена надъ острова, и че е време английскиятъ народъ да даде последни сили за спасението на отечеството.

— Англия продаде свои предприятия: финансови, индустриални и търговски въ Америка на американски капиталисти.

Американското правителство усилено се готви за война. Гласуваха се огромни кредити за флотата. Работятъ се докове и се концентриратъ военни и транспортни кораби въ Хавайскитѣ острови на Великия океанъ.

Унгарскиятъ министъръ на външнитѣ работи Чаки почина. За неговъ замѣстникъ се сочи г. Бардоши.

Испанското правителство отказа виза на паспорта на бившия ромънски кралъ Каролъ и антуража му за Португалия. Кралъ Каролъ е заявилъ, че ще обяви гладна стачка.

Войната се съживи по всички фронтове. Отново нападенията по въздуха надъ Англия се съживиха. Усилена е и войната по море. На либийския фронтъ италианцитѣ напуснаха Дерна и се концентрираха въ околноститѣ на Бенгази. По всички африкански фронтове военитѣ действия сж оживѣни. Италианцитѣ сполучиха на албанския фронтъ да приковатъ гърцитѣ на едно мѣсто и да ги изтощаватъ съ постоянни нападения.

Германия се готви за близкия и решителенъ часъ да нанесе своя ударъ, както въ Срѣдиземно море, тъй и на английския островъ. Европейскиятъ печатъ се мъчи да отгатне мѣстото и датата на удара. Въ Англия възбуждението е голѣмо отъ неизбежното нападение.

I. У насъ.

Размѣнени телеграми между Н. В. Царя и Намѣстникъ-председателя на Св. Синодъ по случай рождения день на Царя.

До Негово Високопреосвещенство митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ.

Съ синовна признателностъ приехъ топлитѣ приветствия, които ми изказвате за рождения ми день. Благодаря вседушевно на Ваше Високопреосвещенство и на Св. Синодъ, като молитвувамъ Всевишниятъ да не отнема мощната Си покровителствена дѣсница отъ българския народъ, особено въ тежитѣ времена, които преживѣва свѣтътъ. Цѣлувамъ архипастирската Ви рѣка и се препоръчвамъ на молитвитѣ на светата родна Църква.

Царѣтъ.

*Негово Величество Борисъ III,
Царь на българитѣ.
София—Двореца.*

По случай рождения Ви день, отъ името на Св. Синодъ и отъ наше име, поднасяме на Ваше Величество най-сърдечни приветствия. При свѣтовнитѣ размирия, които човѣчеството преживѣва сега, когато въковни държави сж раздрусани, велики народи сж смутени, а сждбинитѣ на малкитѣ сж неопредѣлени ние заедно съ Църквата и клира съ особено усърдие, вседушевно молитствуваме, щото Всевишниятъ да благослови любимия народенъ Вождъ съ крепко здраве, съ далновидно прозрение на сждбоноснитѣ свѣтовни събития и съ благодатно съдействие въ високата му царска мисия, та Ваше Величество все тъй мъдро да направлявате държавния корабъ, успѣшно да браните страната отъ свѣтовния пожаръ и многолѣтно да творите мирния културенъ напредѣкъ на цѣлокупния български народъ.

Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ:
† *Видинский Неофитъ.*

Благодарностъ. Негово Високопреосвещенство Видинскиятъ митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ, вседушевно благодари на всички, които сж му честитили именния день, и имъ праща своето отеческо благословение.

Подпомагане бедни деца. На 30 януарий, по случай рождения день на Царя, Дружеството на младитѣ бойци въ Пловдивъ устроило въ Военния клубъ празднество, въ края на което Пловдивската св. Митрополия раздала на 65 деца на бедни дружествени членове по три метра платъ за дрешки.

Промѣни въ Пастирско-богословския институтъ. Съ благословение на Св. Синодъ, Негово Всепреподобие иеромонахъ Гораздъ, учитель-ефимерий въ Пастирско-богословския институтъ при гара Черепишъ, замина на едногодишна специализация въ гр. Иена — Германия. Учитель-ефимерий при института става Негово Всепреподобие иеромонахъ Атанасий, а за времененъ замѣстникъ на командирования учитель се назначава г. Иванъ Куртевъ, отъ Стара-Загора, завършилъ Пловдивската семинария и Богословския факултетъ въ София.

Започнати учебни занятия. На 3 т. м. започнаха учебнитѣ занятия въ Софийската и Пловдивска духовна семинария, както и тѣзи въ Пастирско-богословския институтъ при св. Черепишка обитель. Здравословното състояние на ученицитѣ е много добро.

II. Въ чужбина.

Александрийската църква. Патриаршески даръ на английския адмиралъ. „Пантеносъ“ (11 януарий) съобщава, че Н. Блаж. патриархъ Христофоръ на праздникъ Богоявление, следъ като извършилъ Великия Водосветъ, изпратилъ на началника на английската срѣдиземноморска флота адмиралъ съръ Андри Кънингамъ сжщия свети Кръстъ, съ който тоя день осветилъ водитѣ, като го придружилъ съ следното писмо:

„Изпращаме Ви Кръста, съ който осветихме водитѣ на праздникъ Богоявление. Задръжете го между скъпоценноститѣ на английското адмиралтейство и бждете увѣрени, че тоя Кръстъ ще Ви дава винаги пълна победа срещу враговетѣ на християнската вѣра“.

„Пантеносъ“ дава и фотографията на самия Кръстъ.

Еладската църква. Защо воюва гръцкият народъ. Н. Блаж. Атинският архиепископъ Хрисантъ, честитаяйки на Александрийския патриархъ Рождественските празници и Новата година, въ приветственото писмо, между другото, казва и следното:

„Нашият народъ пръвъ пригърна небесното учение и здравитъ евангелски начала, проповѣдвани отъ Благоволия да се роди въ пещера. И дълги вѣкове, водейки честни борби за тѣхното разпространение и възтържествуване въ свѣта, той всѣка година, на празника Рождество, черпѣше сили за борба. Днесъ той, като продължава своя исторически подвигъ, мислено се отправя въ Витлеемъ и, покланяйки се съ благоговение и умиление предъ богоприемнитъ ясли, повече отъ всѣки другъ пжтъ почерпва смѣлостъ, въодушевление и сила за новата борба, която бѣ принуденъ да предприеме срещу физическото насилие и силитъ на гѣмнината. Той е въоръженъ съ християнскитъ начала на честъ, многоценна свобода, правда, моралъ и равенство, чрезъ които ще вземе надмощие на земята божествената любов и миръ, благовестувани на ношущитъ въ полето блажени пастири отъ небеснитъ воинства, и непоколебимо вѣрва и се надѣва въ крайното възтържествуване на християнския духъ и евангелската правда“.

Католическата църква. „Мина времето на мекушавостта“. Монсиноръ Кудеркъ, епископъ на Вивьеръ, въ посланието си до своитъ епархиоти изказва, между друго, и следнитъ хубави мисли:

„Да издигнемъ душитъ си до висотата на събитията. . . Свърши се вече просташкото сжществуване въ леностъ и удоволствия. Турна се край на тоя духъ на необуздано веселие, който придружаваше всички празнества, разточителни гошавки, забавления и луди радости. Нѣма вече тоя похотливъ егоизъмъ, който бленуваше само за материални придобивки и незабавни удоволствия, напукъ на божествения законъ, на човѣшкото достоинство и чистата съвѣсть. Времето на мекушавостта, на позорното нехайство и лениво спокойно живѣне мина. Нѣмаме право да го връщаме наново. Да създадемъ характерни благородни, воли силни и мжжествени, сърдца великодушни, амбиции законни и чисти, каквито имали нашитъ прадѣди, които създадоха славата на Франция“.

Църковно н-ство при храма „Св. Троица“ — София — Слатина.

Обявление № 10. Обявява се на интересующитъ се художници-рѣзбари, че отъ 16-я день следъ публикуване настоящето въ „Църковенъ вестникъ“ до 25 включително, въ канцеларията на църквата ще се водятъ преговори по доброволно спазаряване направата на иконостасъ, архиерейски тронъ, четири подвижни иконостасчета, два пѣвника и амвонъ, съгласно поемнитъ условия. Желанитъ конкуренти да се явятъ или представятъ въ горния срокъ проектъ и оферти за ценитъ на работата, както и всички документи по закона за Б. О. П.

Иска се залогъ 10% отъ спазарената цена.

За качеството на материалитъ, вида на работата и срока за изплащането имъ ще се уговори съ писменъ договоръ между странитъ следъ утвърждаване на търга.

Разноснитъ за превода, монтирането, публикации, гербъ и др. сж за смѣтка на предприемача.

София-Слатина 3. II. 1941 г.

1—20—1

Отъ Настоятелството.

Главенъ Редакторъ: Хр. Поповъ.

Излѣзе отъ печатъ

РЕЛИГИЯ СЪ ИСТОРИЯ НА БЪЛГ. ЦЪРКВА

Помогало за IV класъ на гимназиитъ

отъ д-ръ Маню Стояновъ Маневъ,
учителъ въ I-ва Софийска мжжка гимназия.

Цена 30 лева.

Намира се за проданъ въ
Синодалната книжарница — София.

Пари по пощ. чекова смѣтка № 280

Присовски девически монастырь „Св. Пантелеймонъ“.

Обявление № 12. Монастирското управление обявява, че на 16-ия день, 10 часа отъ публикуването настоящето въ „Църковенъ вестникъ“, ще се произведе търгъ чрезъ явно наддаване за продаване следнитъ монастырски имоти:

1. Гора въ землището на с. Плаково на мѣстността „Плужната“ отъ около 88.5 декара, раздѣлена на 16 парцела, при граници: отъ две страни дерета, Байчо Ивановъ, Симеонъ Стоевъ и Нейко Димовъ.

2. Нива въ землището на с. Присово на мѣстността „Попинъ мостъ“ отъ около 1.3 декара при граници: Юрданъ Ив. п. Райчевъ, Недѣлко М. Заевъ и пжтъ.

3. Нива въ сжщото землище, на мѣстността „Меча улица“ отъ около единъ декаръ при граници: Иванъ Генчевъ, Юрданъ Ивановъ п. Райчевъ и трапъ.

4. Нива въ сжщото землище, на мѣстността „Подъ могилата“ отъ около 1.3 декара при граници: Кръстю Ив. п. Кръстевъ, Манчо Величковъ, Юрдана Душкова.

5. Нива въ сжщото землище на мѣстността „Елишинъ“ отъ около 1 декаръ при граници: Юрдана Душкова, Ангелъ Ганевъ, Сава Генчевъ Джиповъ.

Търгътъ ще се произведе за имотитъ отъ землището на с. Плаково въ кметското намѣстничество въ с. Плаково, а за тия отъ землището на с. Присово — въ кметското намѣстничество въ с. Присово.

Псемнитъ условия сж изложени въ кметскитъ намѣстничества на с. Плаково и Присово.

с. Присово 14. XII. 1940 г.

В. Търновска околия

1—23—1

Отъ монастырското управление.

Църковно настоятелство с. Козловецъ, Свищовска околия.

Обявление № 6. Църковното настоятелство при храма „Св. В. М. Димитрий“ въ с. Козловецъ, Свищовска околия, обявява на интересующитъ се, че енорията при сжщия храмъ, състояща се отъ 650 кжши (990 вѣнчила), е вакантна.

Желанитъ да я заематъ, да се явятъ на пѣние, проповѣдъ и опознаване, като подадатъ документитъ си до Св. В. Търновска Митрополия.

1—24—1

Отъ Църковното настоятелство.

Обявление. Изгубеното кръщелно свидетелство № 7/1913 г. на Величка Богданова Михалова отъ с. Синитево, Пазарджишко, да се счита невалидно. Издаденъ е дубликатъ.

1—26—1

Свещ. Ив. Лазаровъ.